

- 'હું સમજું'... વિભાગમાં આપેલ વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ વિદ્યાર્થીઓના અર્થગ્રહણને ચકાસશે તો ખરાં જ. સાથે - સાથે એમણે વિગતના આધારે જે સમજ સ્પષ્ટ કરી હશે એ સમજ આ સ્વાધ્યાય પ્રવૃત્તિઓને પૂર્ણ કરવામાં પૂરક સાબિત થશે. જરૂર જણાય ત્યાં શિક્ષક અને વાલીએ પણ વિદ્યાર્થીઓને માર્ગદર્શિત કરવા.

પ્રશ્ન-1 કાવ્ય વાંચીને જવાબ લખો.

જાગો જાગો જન ! જુઓ ગઈ રાત વહી,
રાત વહીને ભોર થઈ... જાગો.
હિમ-હુંગરનાં શિખરો ઝળક્યાં,
મરક મરક વનરાજી થઈ,
સાગર જાગ્યો ભૈરવ રાગે,
ઝરણા જલે નવ ઝલક ધરી
દૂરે દૂરે ઝાલર બાજે,
કખંક બજી શરણાઈ રહી,
વનઉપવનમાં ફૂલડાં જાગે,
પવન ફરે પમરાટ લઈ.
શ્યામલ વરણી પલટી ધરણી,
તે જ તણા શણગાર કરી,
જાગે છે નવ જોમ ગગનમાં
લાલ રંગ સૌ અંગ ધરી.

(1) આ કાવ્યમાં સવાર માટે કયો શબ્દ વપરાયો છે ?

જ.

(2) કાવ્યમાં પ્રકૃતિના કયા કયા સ્વરૂપોનું વર્ણન આપે છે ?

જ.

(3) કાવ્યમાં આપેલ સંગીતના બે વાદ્યોના નામ જણાવો.

જ.

(4) કવિએ ધરતીને કેવા રંગની કહી છે ?

જ.

(5) કાવ્યના આધારે સમાનાર્થી શબ્દો લખો.

જ.

વન = _____

ગગન = _____

સાગર = _____

પ્રશ્ન-2 ફકરો વાંચી જવાબ લખો.

એક ગામમાં લાગલગાટ ત્રણ વર્ષ વરસાદ ન પડ્યો. લોકો ત્રાસી ગયા. તેમણે ધર્મગુરુની સલાહ લીધી કે હવે શું કરવું ? ધર્મગુરુએ સલાહ આપી : “ચાલો, આપણે સૌ પ્રાર્થના કરીએ.” આખું ગામ પ્રાર્થના કરવા માટે એક મેદાનમાં ભેગું થયું. નાના-મોટાં, સ્ત્રી-પુરુષ સહુ આવ્યાં. એક નાની બાળકી પણ આવી. તે છત્રી લઈને આવી એટલે કોઈએ તેની મશ્કરી કરી, વરસાદનું ઠેકાણું નથી અને જુઓ આ છોકરી તો છત્રી લાવી છે ! ધર્મગુરુએ પણ પૂછ્યું : “બેટા, છત્રી કેમ લાવી છે” ? એટલે સાવ સરળતાથી પેલી બાળા બોલી : ‘તમે જ શીખવો છો કે શ્રદ્ધા રાખશો, પ્રાર્થના કરશો તો વરસાદ આવશે અને આપણે શ્રદ્ધાપૂર્વક પ્રાર્થના કરવા જ આવ્યા છીએ એટલે વરસાદ તો આવશે જ ને ? તેથી ભીંજાઈ ન જવાઈ એટલે હું છત્રી લાવી છું !’ પ્રાર્થના તો આપણે સૌ કરીએ છીએ, પણ આવી પ્રબળ શ્રદ્ધારૂપી છત્રી લાવનાર કેટલા ?

પ્રશ્નો :

(1) ગામમાં કેટલા વર્ષ સુધી વરસાદ ન પડ્યો ?

જ.

(2) ધર્મગુરુએ શી સલાહ આપી ?

જ.

(3) વરસાદ ન પડે તો શું થાય ?

જ.

(4) બાળાએ ધર્મગુરુને શો જવાબ આપ્યો ?

જ.

(5) આ ફકરામાં શેનો મહિમા રજૂ કરવામાં આવ્યો છે ?

જ.

પ્રશ્ન-3 નીચેની વાર્તા વાંચી પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

એક હતા ભટજી કાશીએથી નવાસવા ભણી-ગણીને આવેલા. એક નાના ગામડામાં કથા વાંચવા ગયા. ગામના માણસો ખેતીકામ સિવાય કોઈ બાબતની જાણકારી ધરાવતા ન હતા. તેમ છતાં પોતે બહુ જ જાણે છે એવું બતાવવું બધાને ગમતું હોય છે. ભટજી આવ્યાં એટલે ગામલોકો કહે - ભટજી કથા તો ભલે વાંચે પણ પારખાં તો લેવાં જોઈએ ને, કે ભટજી કેવુંક જાણે છે ?

સૌ ભેગા થઈને ભટજીને પુછ્યું - ભટજી તમારે અમારા સવાલનો જવાબ આપવાનો, જવાબ આપો તો કથા વાંચો નહિતર પાછા જાઓ. ભટ કહે - પુછો ત્યારે એક માણસે પુછ્યું - ભટજી ! ‘તુંબહ તુંબા’ એટલે શું ? ભટજી તો વિચારમાં પડી ગયા. પોતે ખૂબ જ ભણ્યા હતા. પણ ક્યાયં ‘તુંબહ તુંબા’ આવ્યું ન હતું. હવે જવાબ કેવી રીતે આપવો. ભટજી મુંઝાયા. ગામડિયો કહે - ભટજી તમે આ સવાલનો જવાબ નહિ આપી શકો. અહીં ઘણા આવીને ગયા પણ કોઈએ જવાબ નથી આપીયો. ભટજી તો શરમાઈ ગયા અને પુસ્તક-પોથી મૂકીને વીલે મોઢે ઘેર પાછા ગયા.

ભટજીને એક ભાઈ હતો. એ બહુ ભણેલો ન હતો પણ તે કોઠા સુઝવાળો હતો. એને બધી વાતની ખબર પડે. એને આ વાતની ખબર પડી. એણે ભટજીને કહ્યું કે - ભાઈ તમારું આવા અજડ ગામમાં કામ નહીં. ત્યાં તો અમારા જેવા ચાલે. હવે હું એ ગામમાં જઈશ. બે-ત્રણ દિવસબાદ ભટજીના ભાઈ તે ગામમાં ગયાં. તેણે પોશાક બદલ્યો. મલ્લની જેમ કછોટો માર્યો ને માથે ટકો મૂડો કરાવ્યો. મુંડા ઉપર ચંદનનું ગોળ ચકરડું કર્યું અને વચમાં એક ટપકું કયું ગામલોકોએ આ ભટજીને જોઈને રાજી થયા. તેમ છતાં તે બધા કહે પારખા તો લેવા જ પડશે. એમને એમ કથા વાંચવા નહીં દેવાય. એક જણ કહે - ભટજી તમે ભલે કથા કહેવા આવ્યા પણ અમારી અરજ છે એક ભટજી તો પુસ્તક-પોથી મૂકીને ગયા છે. ભટજી કહે - એ ભટજી નોખા ને આ ભટજી નોખા. ગામના પટેલ કહે સારું તો કહો : 'તુંબહ તુંબા' એટલે શું ?

આ ભટજીને તો બરાબર ખબર હતી કે ગામ લોકોને ખેતીકામ સિવાય બીજા કશાની ખબર જ નથી એટલે ભટજી બોલ્યા કે ભાઈ તમને સવાલ પૂરો પૂછતાં આવડતું નથી. લ્યો સાંભળો

ખેડ્યું ખેડા

પછી વાવળૂ વાવા

પછી ઉગે વેલયૂ વેલા

પછી આવે ફૂલમૂ ફૂલા

ને પછી થાય તુંબહ તુંબા

ગામ લોકો કહે - આ ભટજી સાચા તમારી પાસે બહુ જ્ઞાન છે. પહેલા આવ્યા એમની પાસે તમારા જેટલું જ્ઞાન ન હતું. તમે કથા વાંચો. ભટજીને આખા ગામે વખાણ્યા. ભાઈ ભટ તો બહુ જાણકાર, પછી ભટજીએ કથા વાંચી. ગામે તેમને જમાડ્યા અને પેલા ભટજીના પુસ્તક-પોથી પાછા આપ્યા અને સારી એવી શીખ આપીને વિદાય કર્યા.

પ્રશ્નો :

(1) કાશી કોણ ભણવા ગયું હતું ?

જ.

(2) ગામલોકો કઈ બાબતના જાણકાર હતા ?

જ.

(3) ગામલોકોએ ભટજીની સામે કઈ શરત મૂકી હતી ?

જ.

(4) આ વાર્તામાં જ્ઞાન ચકાસણી માટે કયો શબ્દ વપરાયો છે ?

જ.

(5) આ વાર્તામાં આવતા સામસિક શબ્દો શોધો ?

જ.

પ્રશ્ન-4 સૂચના મુજબ લખો.

(1) સોનલ હોશિયાર ન હતી એમ નહોતું. (વાક્યનો અર્થ જાળવી હકાર વાક્ય બનાવો)

જ.

(2) દરેક વિદ્યાર્થીઓ ગણવેશમાં આવ્યા હતાં. (ભૂલ સુધારીને વાક્ય ફરીથી લખો)

જ.

(3) ગાંધીજીએ કહ્યું અહિંસા પરમ ધર્મ છે. (યોગ્ય વિરામચિહ્નનો મૂકી ફરીથી લખો.)

જ.

(4) અજય ઘોડા વડે ચાલતી ગાડીમાં બેઠો. (લીટી દોરેલા શબ્દોને બદલે સમાન અર્થવાળો બીજો શબ્દ મૂકો)

જ.

(5) દર્શનાએ સફરજન ખાધું. (લિંગ પરિવર્તન કરી વાક્ય ફરીથી લખો.)

જ.

પ્રશ્ન-5 ખાલી જગ્યા પૂરો.

(મધમધી, ચાલતો-ચાલતો, દડબડ-દડબડ, સનનન, ખળખળ)

ઝરણું _____ વહેતું હતું અને નજીકના ઉપવનમાં ફૂલો _____ રહ્યાં હતાં.
એવામાં એક વટેમાર્ગું ધોમધખતા તડકામાં _____ ત્યાં આવ્યો. એ પાણી પીવા વાંકો વળ્યો એટલામાં
તેણે ઘોડાનો _____ અવાજ સાંભળ્યો. વટેમાર્ગું ચોકી ગયો એને જોયું તો _____
કરતું તીર એના કાન પાસેથી પસાર થયું.

- વિદ્યાર્થીઓએ એક ચલ સુરેખ સમીકરણ માટે બૈજિક પદાવલિઓ અને સમીકરણો વિશે જાણકારી આપવી.

- સમીકરણ
- વિદ્યાર્થીઓએ અગાઉના ધોરણમાં શીખેલ બાબતોનું આ એકમમાં પુનરાવર્તન કરેલ છે. જેવી કે પૂર્ણાંક સંખ્યાના સરવાળા - બાદબાકી, ગુણાકાર, ભાગાકાર, સમીકરણની પ્રાથમિક સમજ, સમીકરણનો ઉકેલ, ચલની સમજ વગેરે.
- આ એકમનો ઉપયોગ ધોરણ 8માં એક ચલ સુરેખ સમીકરણ, માપન, સમપ્રમાણ - વ્યસ્તપ્રમાણ, અવયવીકરણ, સંખ્યા સાથે ગમ્મત જેવા એકમમાં થતો હોઈ આ બાબતે વિદ્યાર્થીઓની સંકલ્પના વધુ સ્પષ્ટ બને તે ખૂબ જરૂરી છે.

પ્રશ્ન-1 નીચેનાં વિધાનોને સમીકરણ સ્વરૂપે લખો.

- (1) x માં 2 ઉમેરતાં 15 મળે છે. _____
- (2) y માંથી 5 બાદ કરતાં 5 મળે છે. _____
- (3) p ને 4 વડે ગુણી 1 ઉમેરતાં 3 મળે છે. _____
- (4) m ને 2 વડે ભાગી 10 બાદ કરતાં 2 મળે છે. _____
- (5) 4 માં a ના 2 ગણા ઉમેરતાં 20 મળે છે. _____

પ્રશ્ન-2 નીચેના સમીકરણોને વિધાન સ્વરૂપે લખો.

(1) $3x + 4 = 5$

(2) $5y - 2 = 1$

(3) $\frac{x}{2} - 1 = 10$

$$(4) \frac{4x}{3} - 2 = 3$$

$$(5) \frac{z}{3} + 3 = 3$$

પ્રશ્ન-3 નીચેના સમીકરણોના ઉકેલ શોધો :

$$(1) x + 5 = 12$$

$$(2) y - 2 = 2$$

$$(3) 4x + 4 = -4$$

$$(4) y + 6 = 14$$

$$(5) 5z - 5 = 15$$

$$(6) 7y - 2 = 12$$

$$(7) \quad 9y - 6 = 30$$

$$(8) \quad 6m - 12 = 42$$

$$(9) \quad \frac{y}{4} + 5 = 9$$

$$(10) \quad \frac{z}{3} - 6 = 0$$

$$(11) \quad 2(x - 1) = 6$$

$$(12) \quad -4(x + 3) = -3$$

પ્રશ્ન-4 નીચેના કૂટપ્રશ્નનોના ઉકેલ શોધો :

(1) મીનાની પાંચ વર્ષ પહેલાની ઉંમર 40 વર્ષ હતી તો આજની ઉંમર શોધો.

(2) એક સંખ્યાના 3 ગણામાં પાંચ ઉમેરતાં 44 મળે છે, તો તે સંખ્યા શોધો.

(3) એક સંખ્યામાં 4 બાદ કરતાં -7 મળે છે, તો તે સંખ્યા શોધો.

(4) કોઈ સંખ્યાના ત્રણ ગણા અને 11 નો સરવાળો 41 છે, તો તે સંખ્યા શોધો.

(5) રિઝવાનાએ એક સંખ્યા ધારી. જો તે તેમાં 10 ઉમેરે છે અને મળેલ જવાબને 6 વડે ભાગે તો 10 આવે છે, તો રિઝવાનાએ ધારેલી સંખ્યા જણાવો.

(6) મનજીતના પિતાની ઉંમર મનજીતની ઉંમરના બે ગણાથી 3 વર્ષ વધારે છે. જો તેના પિતા 51 વર્ષના હોય, તો મનજીતની ઉંમર શોધો.

(7) એક મેચમાં રોહિતના રન વિરાટના રન કરતાં ત્રણ ગણા છે. તે બંનેના રનનો સરવાળો એક સદી જેટલો છે, તો તે મેચમાં બંનેએ કેટલા કેટલા રન કર્યા હશે ?

(8) ભાવનાએ કહ્યું કે તેની પાસે જાણ કરતાં ત્રણ ગણા કરતાં 4 બંગડી ઓછી છે. ભાવના પાસે 32 બંગડી છે, તો જાણ પાસે કેટલી બંગડી હશે ?

જવાબો

પ્રશ્ન-3 (1) $x = 7$

(2) $y = 4$

(3) $x = -2$

(4) $y = 8$

(5) $z = 4$

(6) $y = 2$

(7) $y = 4$

(8) $m = 9$

(9) $y = 16$

(10) $z = 18$

(11) $x = 4$

(12) $x = \frac{-9}{4}$

પ્રશ્ન-4 (1) 45 વર્ષ

(2) 13

(3) -3

(4) 10

(5) 50

(6) મનજીતની ઉંમર 24 વર્ષ

(7) રોહિતના 75 રન, વિરાટના 25 રન

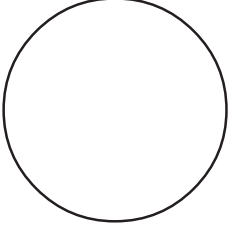
(8) 12 બંગડી

२३ कार्य

- ચતુષ્કોણની સમજ એકમ માટે સૌપ્રથમ આપણે અહીં જુદા-જુદા પ્રકારના વક્રની સ્પષ્ટતા કરવી.

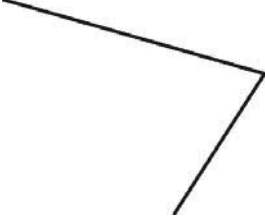
- જોડકાં જોડો.

(1)

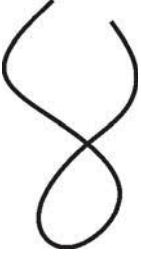
(a) સરળ બંધ વક્ર

(2)

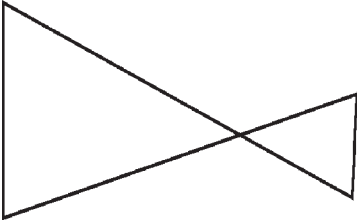
(b) બંધ વક્ર જે સરળ નથી

(3)

(c) સરળ વક્ર જે બંધ નથી

(4)

(d) વક્ર જે સરળ નથી

English

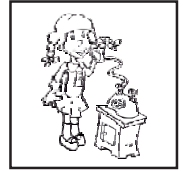
- એકસરખા ઉચ્ચારવાળા (Rhyming Words) ને જોડો અને બોલો.

hat	bed
red	log
dig	bat
dog	pig
man	can

3. Doing verbs

- ચિત્ર જોઈ ઉદાહરણ પ્રમાણે ખાલી જગ્યા પૂરો.

Example : Rubina is talking on the phone. [talk]

(1) The bird is _____ around the garden. [fly]

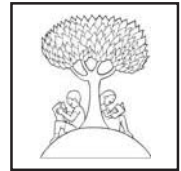

(2) It is _____ all morning. [rain]

	g				

(3) They are _____ under the tree. [sit]

(4) She is _____ to school. [go]

(5) Where are you _____ ? [stand]

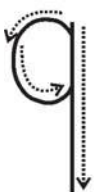
(6) I am _____ chess. [play]

(7) Lata is _____ a song. [sing]

(8) That child is _____. [cry]

q				

Ticket

⇒ જો બ્લેકબોર્ડ પર શક્ય હોય તો એક વાર ટીકીટનું નિદર્શન કરવું. કોઈ ચાર્ટ પર મોટા અક્ષરે બનાવી શકાય. તેની યોગ્ય સમજૂતી આપવી.

VIRAMGAM DEPOT
No-141155 05/02/20 07:04:35
KHEDBRAHMA - CHILODA
EXPRESS
TOT. DISTANCE - 106 kms
Full : 2 x 89 = 178
R - 178.00
Non Transferable

બસની ટીકીટ વાંચીને પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(1) What is the name of the Depot ?

---

(2) What is the date of journey ?

---

(3) Is this ticket transferable ?

---

(4) How much money will a passanger pay ?

---

(5) What is the total amount of the ticket ?

---

(6) This bus is local / express.

---

(7) What is the total distance of the journey ?

HOTEL

- આયુષી તેના મમ્મી પપ્પા સાથે એક હોટેલમાં જમવા ગઈ હતી. તેના બિલની વિગત નીચે આપેલ છે. તેને વાંચી આપેલ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

HOTEL JAY AMBE Vavol, Gandhinagar				
Date : 02/02/2020				
No.	Items	Qty.	Rate	Price
1.	PALAK PANEER	1	130	130
2.	KAJU MASALA	1	160	160
3.	DAL FRY	2	110	220
4.	JEERA RICE	2	100	200
5.	ROTI	10	15	150
TOTAL				860

(1) What is the name of the hotel ?

---

(2) When did Ayushi go to hotel ?

---

(3) How many roti did they order ?

---

(4) What is the rate of Palak Paneer ?

---

(5) How many items did they order ?

<i>a car</i>				

(6) What is the total amount of the bill ?

---

(7) Where is Hotel Jay Ambe ?

---

4. Comprehension

⇒ આ પ્રવૃત્તિ ગૃપ બનાવીને પણ કરાવી શકાય. અલગ અલગ ગૃપમાં અલગ અલગ સાઈઝના વેફરના પેકેટ આપીને પ્રવૃત્તિ કરાવી શકાય.

• કોઈ એક સાબુના ખાલી પેકેટ શોધો. તેના પેકેટ પરથી આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(1) What is the name of the company ?

---

(2) What is the price of the soap wrapper ?

---

(3) Find out the weight of the soap wrapper.

---

(4) Name the ingredients of the product.

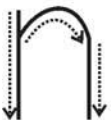

---

(5) Till how many months can we use it ?

ન				
